

6.2.2018

Pormestari

Sosiaali- ja terveysministeriö

17 §**Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle valtakunnallisen romaniasiain neuvottelukunnan luonnoksesta uudeksi romanipoliittiseksi ohjelmaksi (2018-2022)**

HEL 2017-013932 T 00 01 06

Päätös

Pormestari päätti antaa seuraavan lausunnon valtakunnalliselle romaniasiain neuvottelukunnalle uudesta romanipoliittisesta ohjelmasta:

Toimenpide-ehdotukset ja niille esitetyt vastuutahot

Helsingin kaupunki toteuttaa yhdenvertaisuuden edistämistä palvelutoiminnassaan kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti sekä osana kaupunkistrategian ja osallisuus- ja vuorovaikutusmallin toimenpanoa. Tässä osiossa käsitellään ensin toimenpiteitä yleisesti, jonka jälkeen tarkastellaan kasvatuksen ja koulutukseen, työllistymiseen, asumiseen ja sosiaali- ja terveystalouteen liittyviä toimenpiteitä yksityiskohtaisemmin.

Ohjelmaluonnokseen sisältyy 159 toimenpidettä, joista kunnat (ohjelmassa mainitaan muun muassa kunnat, kunnalliset nuorisovaltuustot, kuntien peruspalveluiden eri vastuualueiden johtajat ja kehittäjät ja kaupunkien työvoimapalvelut) mainitaan 49 toimenpiteessä pääasiallisena tai yhtenä vastuutahoista. Kunnille on asetettu toteuttamisvastuita ohjelman kaikkien toimintalinjojen alueella pois lukien kansainvälinen työ, joissa kuntia ei ole nimenomaisesti mainittu. Ohjelman kokonaisuudesta jää täsmentymättä, mitä yksittäiset toimenpiteet käytännössä kunnan näkökulmasta tarkoittavat muun muassa toimenpiteen rahoituksen, seurannan ja sisällön osalta. Esimerkiksi toimenpiteessä 44 puhutaan Jyväskylän kaupungin mallin mukaisen palveluohjauksen hyödyntämisestä, mutta mallin sisältöä ei avata tarkemmin. Toimenpide-ehdotuksista jää myös uupumaan vuorovaikutteisuus eri toimijoiden välillä ja tällaisenaan ne ovat melko yksisuuntaisia. Toimenpiteiden suunnittelussa tulisi huomioida myös nykyistä vahvemmin maakunta- ja sote-uudistuksen vaikutukset ohjelman toimeenpanoon.

6.2.2018

Pormestari

Helsingin ”Maailman toimivin kaupunki” -kaupunkistrategiassa mainitaan, että Helsingin tavoitteena on olla maailman parhaiten digitalisatiota hyödyntävä kaupunki. Digitalisaatio avaa mahdollisuuksia paitsi palvelujen kehittämislle myös osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistämislle. Ohjelmassa mainitaan digitalisaatio vain kansainvälisen yhteistyön osiossa. Ohjelman valmistelussa olisi hyvä pohtia, miten romanien osallisuutta ja yhdenvertaisuutta voidaan edistää digitaalisten keinojen myötä. Hyvä esimerkki digitalisaation hyödyntämisestä on avata keskustelu ohjelmaluonnoksesta verkossa. Digitalisaation tuomia mahdollisuuksia voitaneen hyödyntää ohjelman sisällöissä myös muillakin tavoilla.

Ohjelmaluonnokseen sisältyy vähän toimenpiteitä syrjinnän torjumiseksi ja tunnistamiseksi. Esimerkiksi moniperusteisen syrjinnän torjumisesta on vain muutamia mainintoja ohjelmaluonnoksessa. Esimerkiksi EU:n perusoikeusvirasto FRAn moniperusteista syrjintää koskevan selvityksen (2011) mukaan moniperusteinen syrjintä on vähemmistöissä keskimäärin viisi kertaa todennäköisempää kuin valtaväestössä. Ns. näkyvissä vähemmistöissä, joissa ulkonäkö yleensä poikkeaa valtaväestöstä, syrjintäkokemuksia on useammin ja useamman syyn perusteella valtaväestöön verrattuna. Kokemukset syrjinnästä saattavat muodostua esteeksi käyttää palveluja. Siten tulisi kiinnittää huomiota työntekijöiden tiedon lisäämiseen syrjinnän tunnistamisesta ja romanikulttuurista.

Syrjintään liittyy myös kiinteästi romaneihin kohdistuvien stereotyyppien purkaminen ja mielikuvat. Ohjelmaluonnoksesta jää täsmentymättömäksi kohtaa 3.7. lukuun ottamatta, millaisia mielikuvia romaneista rakennetaan ja tavoitellaan. Ohjelman teksteissä tulisi erityisesti kiinnittää huomio siihen, että romanit tulisi kohdata ensisijaisesti yksilöinä ja persoonina, ei kulttuurinsa tai historiansa edustajina. Romanien kanssa työskentelevien ammattilaisten osaaminen ja sen kehittäminen ovat avainasemassa yksilöllisissä kohtaamisissa.

Kasvatukseen ja koulutukseen liittyvät toimenpiteet

Ohjelmassa esitetyt toimenpiteet ovat toteutettavissa, mutta ohjelman tavoitteiden saavuttaminen vaatii asian jatkuvaa tiedostamista ja toimenpiteiden toteuttamista. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tukee vahvasti romanipoliittisen ohjelman mukaisesti toimia syrjinnän ennaltaehkäisemiseksi ja syrjinnän uhrien auttamiseksi. Myös demokraattisten osallisuus-, vaikuttamis- ja palautemekanismien vajeen korjaaminen on tärkeää. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala huolehtii omalta osaltaan siitä, että romanien omat näkökulmat otetaan huomioon heitä koskevassa päätöksenteossa ja palveluissa.

6.2.2018

Pormestari

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen osalta kasvatuksen ja koulutuksen toimiala voi sitoutua ohjelman sivulla 12 olevien romanilasten ja romanikulttuurin huomioimista koskevien toimenpide-ehdotusten toteuttamiseen. Toimenpiteiden tärkeysjärjestys on hyväksyttävä. Perusopetuksen opetussuunnitelmia, informaation levittämistä ja opetushenkilöstön koulutusta koskevat toimenpide-ehdotukset ovat linjassa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan jo toteuttamissa toimintatavoissa. Perusopetuksessa on panostettu romanilasten koulunkäynnin tukeen ohjelmassa mainituin keinoin sekä lisäksi kehitetty toimintatapoja hankkeiden avulla. Toimenpide-ehdotuksia kannatetaan ja niiden mukaan toimitaan. Romanilasten ja -nuorten tarpeiden huomioon ottaminen opinto-ohjauksessa ja opiskeluhuollossa voisi olla korkeammalla tärkeysjärjestyksessä.

Toisen asteen koulutuksen osalta romanien koulutuskysymyksiin liittyvän tiedon levittämiseen, opettajien koulutukseen, romaneja koskevien oppimateriaalien sisältöihin, syrjinnän ja sen vaikutusten ehkäisemiseen sekä opiskeluhoitoa koskevien toimenpiteiden toteuttamiseen kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on valmiit kanavat. Toisen asteen koulutuksen osalta kohtien 17-20 tulisi olla korkeammalla tärkeysjärjestyksessä. Näillä on olennaista käytännön vaikutusta. Kohdat liittyvät syrjinnän vaikutusten tunnistamiseen, aiemmin hankitun osaamisen tunnistamiseen, romaninuorten ja aikuisopiskelijoiden tarpeiden huomioon ottamiseen opiskeluhuollossa sekä romanien koulutus- ja työllisyshankkeissa tuotettujen materiaalien hyödyntämiseen.

Romaniväestön ammatillisen osaamisen, työllisyyden, yrittäjyyden ja työmarkkinoille integroitumisen edistäminen sisältyvät kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tehtäviin yhteistyössä ohjelmaluonnoksessa mainittujen tahojen kanssa. Romaninuoriin liittyvien toimenpide-ehdotukset voitaisiin nostaa prioriteetiksi.

Ohjelmaluonnoksessa nostetaan esiin romanikielen kehittäminen ja ylläpitäminen romanien perustuslaissa turvattuna oikeutena. Erityisen tärkeäksi voidaan nostaa toimenpide ”65. Tuotetaan romanikielen opetuksen tarpeisiin erilaisia ja eri kielitaitotasoja vastaavia oppimateriaaleja huomioiden erityisesti digitaalisten materiaalien, kielenoppimispelien, -äänitteiden ja videomateriaalien tarve”, jonka toteutuminen muodostaa laadukkaan opetuksen edellytyksen ja siten se voitaisiin nostaa yhdeksi prioriteeteista. Romanikielisen tekstin tuominen ohjelmaluonnokseen tuo osaltaan kieltä näkyville, ja tekstejä voitaisiinkin lisätä kaikkiin ohjelman osioihin.

Työllistymiseen liittyvät toimenpiteet

6.2.2018

Pormestari

Työllistymisen edellytysten parantamisen toimenpiteisiin liittyen Helsinki huomauttaa, että myös kunnat tarjoavat huomattavissa määrin toimenpiteen 22 tarkoittamaa asiakastyön yksilöllistä työllistymiseen liittyvää palvelutarvearviointia. Ohjaamo Helsinki, nuorten urapalvelut ja Helsingin monialainen yhteispalvelu (TYP) ovat hallinnollisesti kunnan alaisuudessa, jolloin kunta tulisi huomioida yhtenä toimenpiteen vastuutahona. Toimenpide 22 on kokonaisuudessaan hyvin tärkeä, mutta siihen liittyen tulisi pohtia, miten romanityönhakijoiden konkreettiset työllistymisen esteet ovat yksittäisessä asiakasohjaustilanteessa käytännössä huomioitavissa ja onko yksittäisellä TE-toimiston tai kunnan virkailijalla riittävästi resursseja tavoitteen toteuttamiseen tai sen kehittämiseen. Vaihteleavan kohderyhmän työllistymisen esteet eivät ole yksittäisissä asiakasohjaustilanteissa kokonaisuudessaan tunnistettavissa. Siten kyseistä toimenpidettä ei voida toteuttaa ainoastaan tehostamalla tavanomaisia työttömien tuki- ja ohjauspalveluita. Romanityönhakijoiden konkreettiset työllistymisen esteet tulisi kartoittaa laajemman selvitystyön yhteydessä, jolloin esimerkiksi toimenpiteen 32 tarkoittama selvitystyötä voisi laajentaa ja kytkeä selkeämmin tärkeimmäksi työllistymistä tukevaksi toimenpiteeksi luokitellun asiakasohjaustyön tehostamisen yhteyteen.

Toimenpiteessä 30 esitetty tavoite kokonaisvaltaisesta ja eri sektorirajat ylittävästä koulutus-, työllistymis- ja kuntoutusratkaisuista työ- ja koulutuselämän ulkopuolella olevien romaninuorten tavoittamiseksi toteutuu Helsingissä etenkin Ohjaamo Helsinki -hankkeessa, joka tuo nuorten saataville niin nuorisotyön, työllisyydenhoidon, sosiaalityön kuin koulutuksenkin asiantuntijuuden. Toimenpiteen seurannassa voisi kiinnittää huomiota esimerkiksi eri kaupunkien Ohjaamoissa käytettävissä oleviin mittareihin.

Kesätyösetelit (toimenpide 31) jaetaan vuosittain kaikille Helsingin koulujen 9.-luokkalaisille, jolloin tietylle ryhmälle kohdennetulle tiedotukselle ei ainakaan Helsingissä ole tarvetta. Muita romaniväestön työllistymisen edellytysten parantamiseksi asetettuja tärkeitä toimenpiteitä koskien Helsinki pyrkii strategisen tavoitteensa mukaisesti suuntaamaan työllistymistä edistävät palvelunsa erityisesti niihin ryhmiin, joissa osallistuminen työmarkkinoille on vähäisintä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että palvelut on suunnattu myös heikossa työmarkkina-asemassa oleviin romanitaustaisiin asiakkaisiin. Helsinki tarjoaa romanitaustaisille asiakkaille vuosittain erilaisia työllistymistä tukevia toimenpidejaksoja mm. kaupungin palkkatukityössä, työkokeilussa, kesätyössä, oppisopimuskoulutuksessa ja kuntouttavassa työtoiminnassa sekä Helsinki-lisällä tuettujen yksityissektorin työsuhteiden muodossa.

Asumiseen liittyvät toimenpiteet

6.2.2018

Pormestari

Asukasvalintaan liittyy olennaisesti kulttuurin erityispiirteiden ja tapojen huomioiminen. Helsingin kaupungin asuntopalvelut-yksikössä tehtävissä asukasvalinnoissa huomioidaan perustuslain (731/1999) edellyttämä yhdenvertaisuus ja oikeus kotipaikan valintaan. Asukasvalinnat kaupungin omistamiin ara-vuokra-asuntoihin tehdään sähköisellä hakemuksella, ja ilman asuntosihteerin ja hakijan henkilökohtaista kohtaamista. Romanikulttuuriin liittyviä tapoja huomioidaan asukasvalinnoissa mahdollisuuksien mukaan ja tilanteissa, joissa hakija vetoaa niihin. Tällaiset seikat eivät kuitenkaan syrjäytä yksilön perusoikeuksia

Sosiaali- ja terveystoimeen liittyvät toimenpiteet

Suuri osa sosiaali- ja terveystoimialaan liittyvistä toimenpiteistä on Helsingin kaupungissa toteutettavissa osana muuta kulttuurisensitiivistä työtä ja haavoittuvassa asemassa olevien asiakasryhmien palvelujen kehittämiseen liittyvää työtä. Helsingin kaupungissa on meneillään sosiaali- ja terveystoimialan palvelujen uudistaminen, jonka tavoitteena on tunnistaa asiakkaiden tarpeet entistä paremmin ja kohdentaa palveluja täsmällisemmin erityisesti paljon palveluja tarvitseville. Kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki pyrkii tunnistamaan syrjäytymisen ehkäisyyn kannalta keskeisiä ryhmiä, räätälöimään heille palveluja ja kaventamaan hyvinvointi- ja terveyseroja. Peruspalveluihin pääsyn ja yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi on tärkeää lisätä henkilöstön tietoa ja koulutusta kulttuurisista erityiskysymyksistä sekä tiedottaa romaniväestöä palveluista.

Toimenpiteiden vastuutahoihin ja seurantakohteisiin voitaisiin tehdä seuraavia tarkennuksia. Työllistymisprosessin tehostamisen vastuutahoksi (toimenpide 22) voitaisiin lisätä TYP ja Ohjaamo, joilla on keskeinen asema monialaisen yhteistyön toteuttamisessa niiden asiakkaiden kohdalla, joille tavalliset TE-palvelut eivät ole riittäviä. Toimenpide 37 kohdentuu kuntien peruspalveluihin, joten sen seurannan tulisi kohdentua myös kuntiin sairaanhoitopiirien sijaan. Toimenpiteille 45 ja 52 tulisi lisätä Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön lisäksi myös muita vastuutahoja. EU-kansalaisen statuksella liikkuvia romaneja oleskelee Helsingin lisäksi myös muissa kaupungeissa. Vastuuta liikkuvien romanien palvelujen kehittämisestä tulisi jakaa valtakunnallisesti sen sijaan, että sitä keskitetään Helsingin toimijoille. Kyseisten toimenpiteiden seurannassa tulisi kiinnittää huomiota palvelujen valtakunnalliseen saatavuuteen.

Ohjelmalle suunniteltu seuranta

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että ohjelmaluonnoksessa on painauduttu myös ohjelman toteuttamisen seurantaan. Yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden edistäminen edellyttää tietopohjan kartuttamista.

6.2.2018

Pormestari

Seurannan toteuttamisen yksityiskohtia tulisi kuitenkin tarkentaa. Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimivalle valtakunnalliselle romaniasiaain neuvottelukunnalle näyttäisi muodostuvan ohjelmatyössä kaksoisrooli. Yhtäältä se valmistelee ja toimeenpanee ohjelmaa ja toisaalta myös seuraa sen toteutumista. Seurannan objektiivisuuden ja luotettavuuden edistämiseksi tulisi harkita näiden roolien erottamista. Seuranta voisi toteutua esimerkiksi asiaan keskittyvän laajapohjaisen asiantuntijaryhmän työskentelyn kautta. Seurannan laadukas toteuttaminen edellyttää, että sosiaali- ja terveysministeriö osoittaa seurannalle riittävät ajalliset, taloudelliset ja henkilöstöön liittyvät resurssit. Myös Euroopan komissio on vuonna 2016 suositellut Suomelle resurssien lisäämistä romaniasiaain valtakunnallisiin rakenteisiin.

Myös seurannan käytännön toteuttamista on syytä täsmentää ohjelman jatkovalmistelussa. Esimerkiksi sivulla 53 mainittu scoreboard antaa viitteitä siitä, että kuntien toimintaa seurataan. Seurannan toteuttaminen käytännössä esimerkiksi kyselyjen tai lausuntopyyntöjen myötä jää kuitenkin täsmentymättömäksi. Helsingin kaupungin toimintatavat perustuvat mahdollisimman suureen avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen. Seuranta tulisi toteuttaa avoimin ja läpinäkyvin keinoin siten, että seurannan tulokset ovat kaikkien saatavilla. Esimerkiksi erilaiset sähköisen osallistumisen ja kuulemisen tavat tarjoavat mahdollisuuden kerätä vastaajilta tietoa avoimesti ja läpinäkyvästi. Seurannan avoimuus myös edistää yhdenvertaisuustyön tuomista näkyväksi ja hyvien käytäntöjen jakamista yli organisaatio- ja viranomaisrajojen.

Toimenpiteiden toteuttamisen seurannan haasteeksi muodostuu, että romanien sosiaali- ja terveyspalvelujen käytöstä on saatavilla vain vähän tietoa ja asiakkaiden etnistä taustaa ei tilastoida. Siten esimerkiksi tiedotuksen ja koulutuksen määrä ei seurantakohteena kerro riittävästi toimenpiteen vaikutuksista palveluihin pääsyssä tai laajemmin yhdenvertaisuuden toteutumisessa.

Ohjelmaluonnoksessa ei ole tarkemmin avattu, miten seurantatiedon kerääminen vaikuttaa itse ohjelmaa. Tarkoittaako seurannan myötä saatu tieto esimerkiksi toimenpiteiden lisäämistä tai tarkentamista ohjelmakauden aikana. Tematiikkaa on syytä selkiyttää ohjelman jatkovalmistelussa.

Yleishuomioita ohjelmasta

Ohjelmaluonnoksessa todetaan, että ohjelman tavoitteiden toteuttaminen riippuu keskeisesti poliittisesta tahdosta ja halukkuudesta kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseen. Lisäksi merkityksellisiä ovat kehittämistoimenpiteiden yhtäaikaisuus, käytettyjen rahoitusinstrumenttien valinta, toimeenpanoon kohdennetun rahoituksen määrä ja jakautuminen

6.2.2018

Pormestari

eri hallinnonaloille sekä -tasoille. Ohjelmaluonnoksesta jää täsmennyttömäksi, onko ohjelman toimenpiteiden (osa tai kaikki) toteuttamiseksi haettavissa keskitettyjä määrärahoja vai toteuttaako kukin vastuutaho toimenpiteitä omien toimintamäärärahojensa puitteissa. Edellisen ohjelmakauden aikana romanioppilaiden perusopetuksen tukemiseen kohdennettiin erillistä valtionavustusta (s. 13). Toimenpiteiden rahoitukseen liittyvää tematiikkaa on syytä selkiyttää ohjelman jatkovalmistelussa.

Helsingin osallisuus- ja vuorovaikutusmallissa kaiken perustaksi on asetettu kaupunkilaisten tieto ja osaaminen. Kaupunkilaisten ja yhteisöjen asiantuntemus ja osaaminen halutaan ottaa kaikilla tasoilla mukaan kehitettäessä kaupungin toimintaa ja palveluita. Helsingin kaupungin hallintosäännön (Luku 27, 1§) mukaan kunnan jäsenten osallisuus ja kaupungin ja kaupunkilaisten vuorovaikutus perustuu yksilöiden ja yhteisöjen osaamisen ja asiantuntijuuden hyödyntämiseen, omaehtoisen toiminnan mahdollistamiseen ja yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien luomiseen. Uuden romanipoliittisen ohjelman valmistelua osallistamalla romaneja, viranomaisia, järjestöjä ja muita toimijoita muun muassa kuulemisten ja digitaalisten alustojen kautta voidaan pitää kannatettavana.

Kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki luo aktiivisesti kumppanuuksia kansalaisjärjestöjen ja kaikkien kaupungin kehittämisestä ja elävoittamisestä kiinnostuneiden kanssa. Ohjelmaluonnoksessa nostetaan esiin romanijärjestöjen voimaannuttaminen. Tavoite on tärkeä koko ohjelman toimeenpanon tehokkaan toteutumisen kannalta, ja siten osio voitaisiin nostaa esimerkiksi heti ohjelman alkuun sen painoarvon lisäämiseksi. Luonnoksen mukaan keskeisimpiä laadun takeita ja toimeenpanon onnistumisedellytyksiä ovat romaniväestön ja eri järjestöjen sekä viranomaistahojen oma aktiivisuus ja sitoutuminen sekä erilaisten yhteistyörakenteiden kehittyminen näiden toimijoiden välille. Näkemykseen kansalaisjärjestöjen asiantuntemuksen hyödyntämisen merkityksellisyyteen ohjelman tavoitteiden toteuttamisessa on helppo yhtyä. Romanien oma osallistuminen ja aktiivisuus on välttämätöntä romanien kielellisten, kulttuuristen ja sosiaalisten oikeuksien turvaamiseksi ja syrjimättömyyden edistämiseksi.

Helsinki pyrkii olemaan asukas- ja käyttäjälähtöinen kaupunki ja toimimaan alustana omaehtoiselle toiminnalle. Ohjelmaluonnoksessa todetaan, että sen tavoitteena on osallistaa ja aktivoida romaneja alue- ja paikallistasolla. Konkreettiset toimenpiteet tavoitteen toteutumiseksi kuitenkin jäävät luonnoksessa täsmennyttömiksi. Voimaannuttamista koskevassa osiossa keskitytään romanijärjestöihin, mutta voimaantumisen ei ohjelman kokonaisuus huomioiden tyhjentyne vain järjestöjen osallistamiseen. Siten voimaannuttamista koskevassa osiossa olisi syy-

6.2.2018

Pormestari

tä käsitellä myös romanien omaehtoista ei-järjestöön sidotun toimijuiden vahvistamista. Ohjelmasta jää täsmentymättömäksi, miten aktivoidaan niitä romaneja osallistumaan, jotka eivät ole tällä hetkellä aktiivisia esimerkiksi järjestötoiminnassa. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää myös esimerkiksi työttömyyden ja sairauksien vuoksi heikommassa asemassa olevien romanien hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistämiseen. Luonnoksessa mainitaan liikkuvien romanien asema, mutta myös kotimaisen romaniväestön keskuudessa lienee esimerkiksi taloudellisten tai terveydellisten seikkojen vuoksi heikossa asemassa olevia romaneja. Yhdenvertaisen osallisuuden toteutuminen edellyttää myös heidän äänensä esiin tuomista.

Ohjelmaluonnoksessa mainitaan, että romanien yhteiskunnallisen integraation vahvistaminen edellyttää etenkin paikallis- ja aluetason romaniasiainyhteistyön määrän, vaikuttavuuden ja suunnitelmallisuuden lisäämistä. Luonnoksessa todetaan, että yksi keino näihin tavoitteisiin pääsemiseksi ja tapahtuvan kehityksen seuraamiseksi olisi valmistelussa olevan maakuntalain toteuttamista tulevien maakunnallisten romaniohjelmien luominen (nk. MAARO-ohjelmat). Kansallista toimenpideohjelmaa täydentämään tarvitaan yhä enemmän paikallisia ja maakunnallisia romaniasiain toimenpideohjelmaa (nk. MAARO-ohjelmia). Ohjelmassa olisi hyvä avata, miten paikallistason yhteistyön lisääminen ja MAARO-ohjelmat tarkoittavat käytännössä kuntien näkökulmasta. Ohjelmassa voitaisiin tuoda myös selkeämmin esiin, mitkä ovat eri toimijoiden (maakunta ja kunta) roolit romaniasiain hoidossa alueuudistuksen myötä.

Yhteenveto

Ohjelma on pääosin selkeäkielinen ja helposti luettava. Ohjelman luettavuutta ja selkeäkielisyyttä voitaisiin lisätä lyhentämällä otsikoita. Esimerkiksi toimintalinja-sana voitaisiin jättää pois ja puhua vain esimerkiksi alueellisen ja paikallisen romanityön kehittämisestä. Lyhyemmät lauserakenteet edistäisivät myös tekstin luettavuutta.

Toimenpiteiden toteuttamiseksi tulisi kiinnittää huomiota kunnille suunnattuun viestintään ohjelmasta. Valtakunnallinen romaniasiain neuvottelukunta voisi esimerkiksi laatia esitteen siitä, mitä ohjelma tarkoittaa kunnille. Tällainen esite olisi siten helppo levittää kunnan eri toimialoille ja edistäisi siten ohjelman tunnettavuutta.

Yhteenvetona voidaan todeta, että luonnos uudeksi romanipoliittiseksi ohjelmaksi on kunnianhimoinen kokonaisuus. Luonnos kattaa romanien osallisuuden ja yhdenvertaisuustyön osa-alueet hyvin. Ohjelman valmistelu on ollut avointa ja romaniväestöä sekä muita toimijoita osallista-

6.2.2018

Pormestari

vaa. Helsingin kaupunki toivoo avoimuuden ja eri tahojen osallistamisen jatkuvan myös ohjelman jatkotyöstämisen ja seurannan osalta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leea Rautanen-Muhli, suunnittelija, puhelin: 09-31036023
leea.rautanen-muhli(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 22.12.2017, Luonnos valtakunnalliseksi romanipoliittiseksi ohjelmaksi (ROMPO 2) vuosille 2018-2022
- 2 Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 22.12.2017, liite: Romaniasiain neuvottelukunnan luonnos Suomen romanipoliittiseksi ohjelmaksi (2018-2022)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Pöytäkirjanote on lähetetty asianosaiselle 09.02.2018.

Pormestari

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566